

Michaela Černá, Výtvarné umění a sport

Oponentský posudek bakalářské práce

Předem je třeba připomenout, že Michaela Černá byla a je aktivní sportovkyně (gymnastka) a ke sportovní aktivitě má tedy vztah osobní, velmi důvěrný a je pro ni srdeční záležitostí (což se naopak o osobě oponenta říci nedá). Práce je sympatická právě svým osobním vztahem k tématu, což se někde promítne i do její dikce. Nádhernou ukázkou je popis prožitků sportovce na s. 70-73, nevyhýbající se ani negativům.

Jen osobní reflexe by ovšem práci nemohla zajistit potřebnou kvalitu a odbornost. Autorka se tedy pustila do tématu dostatečně dosud málo zpracovaného, když se pokusila přehledně představit zachycení sportu v historii výtvarného umění od jeho počátků po současnost. To je úmysl na ploše bakalářské práce zajisté velkorysý, ale je třeba konstatovat, že za pokus to stálo a pokus je to šťastný, ač si samozřejmě nemůže činit nároky na ucelenost. Příčina dosavadního ne snad nezájmu, ale neucelenosti zpracování této problematiky je nasnadě: historik sportu bude volit výtvarná díla jen jako ilustrační doklady bez většího zájmu o výtvarnou stránku věci, kdežto historik umění se naopak málokdy soustředí na sám sport jako téma. V osobě autorky bakalářské práce se šťastně sešel sportovec s dobrou znalostí výtvarné problematiky.

Hlavní slabinu této části práce však spatřuji v pouhé kumulaci příkladů bez rozlišení jejich rozdílné povahy. Opakovaná zobrazení lovu v pravěku, starověku i středověku: jsou opravdu vždy zobrazením jen a pouze sportovní aktivity? Obdobně je tomu se zobrazením závodů koňských spřežení, objevujícím se hojně ještě v Byzanci. Stejně tak nejznámější příklad – obrazy a sochy atletů v antickém umění. Nejsou jen a pouze obrazem atleta, důležitá je zde kultovní stránka věci. Poněkud zamrzí, že autorka se nevyvarovala známých frází o „ztrátě zájmu o tělesnost“ v umění byzantském a středověkém i islámském. Samotné příklady ji usvědčují z omylu. Na nastínění této stránky problematiky by se autorka měla soustředit při obhajobě.

V části věnované dějinám pedagogiky se práce soustředí jen na historii Tv ve škole a překvapivě opomíjí klíčová hnutí, jimiž byl pochopitelně Sokol a jeho německý vzor Turnverein Fr. L. Jahna. Návrh pedagogického využití tématu je plně vyhovující, až na některé nesrovnalosti při motivaci jednotlivých dílčích úkolů (zejména malba zátiší sportovních potřeb motivovaná ukázkami klasických zátiší Caravaggiových a holandských, s. 64n).

Výtvarný projekt vlastně ozvláštňuje téma identifikace, a to velmi šťastným způsobem. Velmi pozitivně se v něm projevuje zmíněná silná osobní až srdeční vazba k tématu. V jeho představení náhle mizí občasná stylistická a jazyková neobratnost, která místy zatěžovala ostatní části práce.

Ve formálních náležitostech práce neshledávám nedostatky. Práci doporučuji k obhajobě.

Problémové okruhy k obhajobě: 1) Proved'te obsírnější rozlišení sportovních námětů ve výtvarném umění – vlastní sport a sportovci, rekreační sport, sport v kultických projevech

2) Zmiňte opomenuté téma sportu jako součásti náboženského rituálu

3) Připomeňte některé negativní příklady adorace sportovce ve výtvarném umění

Návrh klasifikace: **v ý b o r n ě**

Mgr. Jakub Synecký

Dne 6. května 2011